

ЧОВЕШКИ ВЪПРОСИ

Светът, в който живеем, поставя пред днешния човек множество трудни и нерешими въпроси: Откъде идва злото и защо се случват големи злини по света? Защо има войни и толкова зверски престъпления срещу хората, както и бездушно унищожение на всичко, което човек с тежък труд е съградил? Защо има толкова омраза в междучовешките отношения, а и в международните? Защо толкова мъст и отплата до пълно изстребление? Как можем да обясним толкова издевателства над невинни жертви, избиване на жени, старци и невинни деца, толкова изнасилвания?... И всичко това през XX и XXI век.

Защо в съвременния цивилизован свят има толкова социална неправда? Защо толкова хора всекидневно умират от глад, а толкова храна се изхвърля и унищожава? Защо съвсем малък брой хора на тази наша планета притежават огромни материални блага, а мнозинството няма достатъчно средства за живот, достоен за човека?

Защо днес всяка страна харчи огромни средства за трупане на оръжия, а толкова много хора умират от глад? Защо изобщо трябва оръжие?

А какво да кажем за трагедиите и безбройните злини в личен план? Трудно е днес да се намери щастлив и доволен човек. Почти е невъзможно да се намери щастливо и сговорно семейство. Зачестили несъгласия, всекидневни брачни изневери, все по-голям брой на разводите, наркотици, алкохол, хомосексуализъм, разни сексуални перверзии, все по-чести тежки психически разстройства и отклонения...

всичко това станаха редовни явления, които всекидневно могат да се срещнат в живота на множество семейства и отделни хора.

Затова съвсем нормално е човек да поставя въпроси: Откъде се е взело злото в света? Има ли начин и възможност човекът и човечеството да се измъкнат от тази примка на злото, която с всеки изминат ден все повече се затяга? И така, съществува ли освобождение, съществува ли изход?

Тези и подобни съдбоносни въпроси поставя човек, откакто се е появил на тази наша планета. На тези въпроси са се опитвали да намерят отговор най-големите умове на човечеството. С тях са се занимавали философи, психолози, социолози, моралисти, много писатели, филмови режисьори, разни аналитици, основатели на отделни религии и религиозни движения. Обаче никой от тях не е успял да открие задоволителни отговори на тези фундаментални човешки въпроси и да освободи и измъкне човечеството от този омагьосан кръг на злото.

Човешката мъдрост и човешкият разум нямат отговор на тези въпроси. Опитът ни учи, че страданието е свързано с нашия живот от люлката чак до гроба. Всички човешки усилия, откакто човекът е на тази земя, са насочени натам да се създаде тук рай; но и в началото на ХХІ век трябва с тъга да заключим, че се намираме в „долината на плача“³.

За много злини е виновен самият човек. Но съществуват злини, поради които страдаме, и които не зависят от нашата човешка воля. Това, например, са различни природни катастрофи: големи наводнения,

3 Псалм 84 (83), 7 (6)

които след себе си оставят огромна пустош, градушка, която може да унищожи цялата реколта от зърнени култури и плодове, различни урагани и циклони, които унищожават всичко след себе си, вулкани, големи земетресения, които могат да сравнят със земята и напълно да заличат цели градове, села, дори и отделни райони с цялото население.

А какво да кажем за тежките и неизлечими болести? Колко болни лежат в най-модерни болници без надежда за излекуване! Как да разтълкуваме и обясним, че толкова много деца се раждат осакатени, инвалидизирани телесно и изостанали душевно, мнозина по вина на своите родители?

Как да обясним, че стотици хиляди хора в този наш „век на напредък“, е трябвало да напуснат своя дом и роден край и с торбичка в ръка да се настанят в някаква мизерна палатка, ако изобщо получат и това, без минимални хигиенични условия, щастливи, че по някакъв начин ще могат да преживяват.

Освен всичко това, не бива да си затворим очите и пред най-различните морални и душевни страдания, които измъчват и разбиват човешките сърца. Нека споменем клетите деца-сираци, които никога няма да могат през живота си да почувстват какво означава майчина любов и нежност. Тук е и болката, която разкъсва родителското сърце, което плаче над мъртвото си дете.

Източникът на всички тези споменати злини и човешки неволи най-често не е или поне не се вижда да е, в човешката вина. Но съществуват безброй неволи и мъки, които очевидно се коренят в злото, което се намира в човешкото сърце. В човешкото сърце се ражда надменността, егоизмът, завистта, ревността, омразата,

нечистите мисли и други зли наклонности. От тези корени най-често се раждат престъпления, войни и безброй други злини, които във всички периоди от човешката история оставят след себе си пепелища и ужасна пустош. Това е започнало още с убийството на невинния Авел, който станал жертва на завистта на брат си, и продължава чак до ден-днешен. И, с болка в сърцето можем да констатираме, че всъщност цялата човешка история, във всички свои периоди, е белязана със следи от кръв и страдание, в което именно нашият модерен XX век е първенец.

Да, съвременният човек се гордее с големия напредък, който е постигнал. Но, може ли да се каже, че днешният човек е по-щастлив от онзи, който е живял преди хиляда години? Днес наистина се ползваме от някои блага на съвременния технически напредък, но не се ли появяват нови злини и неволи, които носи със себе си този напредък? **Йожен Отексие** е казал истината: „Да си мислим, че можем да премахнем страданието от нашия живот, означава да се занимаваме с фантазии“!